

Anarcho-Biblioteka
Dobry pieróg to wywrotowy pieróg

Biografia sylwetki: Murray Bookchin

Biografia sylwetki: Murray Bookchin

[https://www.ekologia.pl/wiedza/ekolodzy/aktywisci/
murray-bookchin,6499.html](https://www.ekologia.pl/wiedza/ekolodzy/aktywisci/murray-bookchin,6499.html)

pl.anarchistlibraries.net

Spis treści

Wczesne lata	3
Działalność polityczna i społeczny aktywizm	3
Ekologia społeczna	4
Rozstanie z anarchizmem	5

Murray Bookchin urodził się 14 stycznia 1921 roku w Nowym Jorku. Zmarł 30 lipca 2006r. Był amerykańskim myślicielem anarchistycznym, mówcą, pisarzem. Przyczynił się do powstania Instytutu Ekologii Społecznej w Plainfield. Jest uważany za głównego teoretyka nurtu tzw. ekologii społecznej.

Być może jedną z najistotniejszych rzeczy, jakie ekologia społeczna wniosła w społeczną dyskusję o ekologii jest pogląd, że przeciwstawienie człowieka naturze to problem powstały w toku rozwoju społecznego, a nie kwestia samych relacji pomiędzy jednym a drugim. Znaczy to, że podział między społeczeństwem a naturą ma swoje korzenie w podziałach sfery społecznej, głęboko zakorzenionych konfliktach międzyludzkich, często pomijanych, gdy używa się określenia „ludzkość”.

Wczesne lata

W wieku dziewięciu lat Bookchin wstąpił do młodzieżowej organizacji komunistycznej *Young Pioneers*. Głęboko angażował się w organizowanie działań wokół hiszpańskiej wojny domowej. Po skończeniu szkoły średniej, podjął pracę w fabryce w północnym New Jersey, gdzie uczestniczył w ruchu robotniczym. Stał się m.in. aktywnym organizatorem Kongresu Organizacji Przemysłowych (CIO). W 1940 roku zaciągnął się do armii amerykańskiej. Po odbyciu służby brał udział w wielkim strajku General Motors w 1946 roku, lecz kompromisy liderów strajku z zarządem firmy sprawiły, że porzucił niezachwianą dotąd wiarę w rolę przemysłowego proletariatu. Jego początkowa fascynacja ideologią marksizmu ustępuje miejsca na rzecz postawy anarchistycznej i myśli wolnościowo-socjalistycznej.

Działalność polityczna i społeczny aktywizm

W roku 1971 Bookchin był współzałożycielem, a następnie dyrektorem Instytutu Ekologii Społecznej w Plainfield. Instytut z czasem zyskuje międzynarodową renomę w dziedzinie nauczania na temat teorii społecznych, ekofilozofii, a także alternatywnych technologii. W 1977 roku zostaje profesorem zwyczajnym na Ramapo College w New Jersey, skąd cztery lata później odchodzi na emeryturę.

W połowie lat osiemdziesiątych pomaga inspirować powstawanie międzynarodowego ruchu Zielonych, doprowadzając tym samym pośrednio do po-

wstania partii Zielonych w Niemczech. Pod koniec lat 80-tych, jako członek Zielonych w Burlington w Vermont, bierze udział w wielu lokalnych kampaniach politycznych, których celem jest podniesienie świadomości na temat zagadnień ochrony środowiska w mieście. Jednocześnie wzywa do demokratyzacji lokalnych instytucji politycznych.

W 1990 roku Bookchin rezygnuje z aktywnego życia politycznego. Kontynuuje pracę z w Instytucie Ekologii Społecznej oraz oddaje się działalności pisarskiej.

Ekologia społeczna

Swoją pierwszą książkę *Our Synthetic Environment* publikuje w 1962 roku używając pseudonimu Lewis Herber. Porusza w niej szeroki zakres zagadnień dotyczących problemów z dziedziny ochrony środowiska. Szczególny nacisk kładzie na wynikową zależność wszelakich kryzysów ekologicznych od głęboko zakorzenionych problemów społecznych. Mimo, że publikacja oscyluje tematycznie wokół podobnych idei, co wydana pół roku później słynna książka Rachel Carson *Silent Spring*, nie spotyka się ze szczególnym zainteresowaniem. Autor rozwija w niej koncepcję **społecznej ekologii**, która bazuje na założeniu, iż problemy ekologiczne mogą być sprawnie rozwiązane wyłącznie poprzez stworzenie wolnego i demokratycznego społeczeństwa o charakterze zdecentralizowanym. Społeczeństwo takie miałyby korzystać z rozwoju nowych, przyjaznych środowisku technologii, bazujących na alternatywnych źródłach energii. Wielozadaniowe eko-technologie nastawione byłyby na jakość, nie zaś na ilość i produkcję wyłącznie dla budowania rynku zbytu. Wykorzystywałyby one odnawialne zasoby przyrody - energię pochodzącą ze słońca, wiatru, wody. Koncepcja zakładała również m.in. wykorzystanie wodoru jako paliwa oraz recykling odpadów.

Według Bookchina taki postęp technologiczny prowadziłby do skrócenia dnia pracy, dzięki czemu ludzie zyskaliby czas potrzebny do rozwoju obywatelskiego samorządzenia i demokracji bezpośredniej. Ekologia społeczna lokalizuje korzenie kryzysu ekologicznego w stosunkach dominacji między ludźmi. Dominacja natury jest postrzegana jako produkt dominacji w społeczeństwie. Za powstanie tej ostatniej Bookchin wini ustrój kapitalistyczny, który określa mianem „raka społeczeństwa”. Lekarstwem ma być rewolucyjny społeczny anarchizm. Bookchin daje temu wyraz w szeregu swoich prac, m.in. *Anarchizm ery dobrobytu*, *Ku społeczeństwu ekologicznemu* oraz *Ekologia*

wolności (z 1982 roku, uważana za najważniejsze dzieło Bookchina, klasykę nurtu myśli społecznej).

Rozstanie z anarchizmem

Z biegiem lat Bookchin odchodzi od myśli anarchistycznej, by w 1999 roku stać się krytykiem tej ideologii. Swoje teorie osadza w ramach liberalnego socjalizmu. Pod koniec życia promuje modele wspólnotowe w życiu społecznym, oparte na nurcie komunaryzmu oraz komunitarianizmu.

Murray Bookchin, jako radykalny antykapitalista, pozostaje jedną z najważniejszych postaci ruchu antyglobalistycznego.